

LIETUVOJE IŠMOKSTAMA IR STIKLO MENO PASLAPČIŲ

Užsienio lietuvių studentų klubo nariai (ULSK) spalio 17 d. apsilankė Vilniaus senamiestyje, kad iškart prisiliestų prie kelių dalykų: viduramžio miesto amatų istorijos, stiklo gamybos technologijų ir kūrybiškos saviraiškos vitražo manufaktūroje, Stiklių gatvėje.

Vilniaus senamiestyje įsikūrusi „Vitražo Manufaktūra“ yra specializuota vitražo ir stiklo dizaino galerija, reprezentuojanti ryškiausių Lietuvos menininkų kūrybą. Tuo pačiu tai yra ir edukacinis stiklo meno centras, kuriame organizuojamos įvairios mokymų programos vaikams ir suaugusiems, kuriami bei realizuojami vienetiniai vitražai.

Galerijoje pamtėme darbų iš kelių vykstančių parodų, t. y. kelis senesnių garsių Lietuvos vitražo meistrų projektinius darbus-eskizus ir kelis tikrus stiklo dirbinius, sukabintus paslaptinguose galerijos rūsiuose. Šie ir kiti gausūs rūsiai po Vilniumi yra atviri lankytojams ir sukuria bendrą miesto viduramžišką dvasią – itin kontrastingą grakščiam gatvių barokui. Iš tikrųjų, ULSK nariams rūsiai dar nebuvo žinomi. Daug susirinko į manufaktūrą pirmakursių, kurie apskritai dar tik pradeda savo pažintį su Vilniumi ir Lietuva. Todėl tokia reta proga ir kelių temų suderinimas juos, žinoma, sudomino.

Apie stiklo atsiradimą, sudėtį, apdirbimą bei panaudojimą, stiklo vaidmenį meno rūšių raidos perspektyvoje pasakojo edukacinės programos vadovė. Vėliau ULSK pabandė ir patys sukurti stiklo dirbinį, gana naujovišku fiuzingo (ang. *fuse* – sulydyti, sujungti) būdu. Tai toks būdas, kai stiklo mozaikos keliais sluoksniais sudedamos viena ant kitos, bet būtinai tos pačios cheminės sudėties, kad nesuskiltų auštant. Vėliau jos sulydomos įkaitintoje krosnyje. Piešinys išgaunamas, derinant įvairiaspalvio stiklo duženas – lygiai kaip mozaikose. Žinoma, šis būdas turi labai plačias galimybes, tačiau mes, pirmą kartą liesdamiesi prie darbo su stiklu, turėjome galimybę pabandyti paprasčiausias priemones.

Ne atsitiktinumas, kad „Vitražo manufaktūra“ įsikūrusi būtent Stiklių gatvėje. Prie vieno šioje gatvėje esančio pastato pritvirtinta memorialinė lenta. Joje rašoma apie tai, kad prieš kelis šimtus metų čia jau veikė panašios stiklo dirbtuvės, viduramžiškas cechas. O dabar čia vykdomi seminarai, kultūriniai renginiai, įgyvendinami įvairūs meno ir kultūrinės sklaidos projektai. „Vitražo manufaktūroje“ sukurti ULSK narių darbai papuoš nors ir studentišką, tačiau pirmąjį būstą čia, Lietuvoje.

Simonas Saarmann